

Araştırma Makalesi

Aşık Veysel türkülerindeki sözlerin ses eğitimi bağlamında müzikal ifade odaklı analizi

Alper Şakalar ^{1*} ve Sevda Gürel²

Müzik Bölümü, Güzel Sanatlar Fakültesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş: 22 Ekim 2023

Kabul: 28 Aralık 2023

Online Yayın: 30 Aralık 2023

Anahtar Kelimeler

Aşık Veysel

Müzik

Müzikal ifade

Ses eğitimi

Türk Halk Müziği

2822-3195 / © 2023 TM

Genç Bilge Yayıncılık tarafından
yayınlanmakta olup, açık erişim,
CC BY-NC-ND lisansına sahiptir.

Öz

Aşık Veysel, Türk halk müziğinin en önemli temsilcilerinden biridir. Onun türküleri hem müzikal hem de metinsel olarak evrensel özellikler taşımaktadır. Bu araştırma, Aşık Veysel'in 6 türküsünün metinsel yapısını ifade ve değerler açısından çözümlemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, türkülerin ses eğitimi bağlamında müzikal ifade yeteneğini geliştirmede nasıl kullanılabileceği tartışılmıştır. Araştırmanın amacı, Aşık Veysel'in türkülerini ses eğitimi açısından incelemek ve müzikal ifade özelliklerini ortaya koymaktır. Araştırma, Aşık Veysel'in türkülerinin söylem (metin) analizi, müzikal ifade ve ses eğitimi ile ilgili boyutlarının ele alınması açısından önemlidir. Araştırmada Aşık Veysel'in hayatı, sanatı ve türkülerinin genel özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, Aşık Veysel türkülerinin diğer disiplinlerdeki araştırma konularına da değinilerek müzikal ifade ile ilişkilendirilmesinin sosyo-kültürel ve eğitimsel boyutları da ele alınmaya çalışılmıştır. İncelenen türküler, Maxqda24 nitel veri analizi yazılımına aktararak sözlerdeki ifadeler kodlanmış ve belge portresi aracıyla müzikal ifadeler renklendirilerek belirtilmiştir. Bu ifadelerin ses eğitiminde nasıl ele alınması gerektiği ile ilgili sonuçlar yazılmış ve öneriler geliştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, Aşık Veysel'in türkülerinde çoğunlukla sevgi, aşk, hoşgörü, sadakat, arayış, hayranlık gibi duygu ifadelerine yer verildiği görülmüştür. Aşık Veysel türkülerinin ses eğitimi alanında farklı araştırma teknikleri araştırılması ve müzik eğitiminde uygulanması önerilebilir.

Makaleye atıf için

Şakalar, A., Gürel, S., (2023). Aşık Veysel türkülerindeki sözlerin ses eğitimi bağlamında müzikal ifade odaklı analizi. *Türk Müziği*, 3(4), 485-497. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10574818>

Giriş

Aşık Veysel Şatıroğlu, türkülerinde sevgi, hoşgörü, vatanseverlik ve doğa temalarını işlemiştir. Veysel, *Uzun İnce Bir Yoldayım*, *Kara Toprak* ve *Dostlar Beni Hatırlasın*, gibi günümüzde de sıklıkla icra edilen birçok eser bırakmıştır. Türkçeyi yalın ve güçlü bir şekilde kullanan Aşık Veysel, âşıklık geleneğinin 20. Yüzyılda yaşayan en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilmektedir. Eserleri birçok sanatçı tarafından yeniden yorumlanmıştır. 2022 yılında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne layık görülmüştür. 2023 yılı ise ölümünün 50. yıldönümü nedeniyle Türkiye'de "Aşık Veysel Yılı" olarak ilan edilmiştir (URL-1).

1 Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye. E-mail: alpersakalar@gmail.com ORCID: 0000-0002-0137-9089

² Dr. Öğr. Üyesi., Ordu Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Müzikoloji Bölümü, Ordu, Türkiye. E-mail: tokersevda@gmail.com ORCID: 0000-0002-0137-9089

Fotoğraf 1. Aşık Veysel Şatıroğlu (URL-2)

Türk müziğinin yanı sıra Türk edebiyatının da önde gelen isimlerinden olan Âşık Veysel, Türkiye'nin kültürel mirası üzerinde kalıcı bir etki bırakmıştır. Hayatı ve eserleri çeşitli alanlarda derinlemesine ele alınarak, Aşık Veysel'in geniş bir perspektiften değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bu durum, Aşık Veysel'in birçok disiplin için önemli bir figür olduğuna dair öngörülerini güçlendirmektedir. Erdal (2014) çalışmasında Aşık Veysel'in müzik eğitimine olan katkısına odaklanmış, onun müziğinin ve şiirlerinin köy enstitülerine nasıl dahil edildiği ve müzik eğitiminde nasıl bir rol oynadığı üzerinde konuyu detaylı bir şekilde tartışmıştır. Bu araştırma, Âşık Veysel'in eserlerinin eğitim alanında önemli bir değere sahip olduğunu ve geleneksel Türk müziğinin etkisini ortaya koymaktadır. Âşık Veysel de kendi eserlerinde eğitimi zaman zaman vurgulamıştır. Bu vurgu, Erdal (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada incelenmiş olup, Âşık Veysel'in şiirlerinde ne sıklıkla bilgi ve eğitim temalarına yer verdiği ve öğrenmenin önemine dair görüşlerini nasıl yansıttığı analiz edilmiştir.

Aşıklar eserlerinde halkın günlük yaşantısından önemli örneklerle sade ve içten bir anlatımla yer vermektedir. Bu anlatımlarda duygusal derinliğin ve salt gerçekliğin yanı sıra tasvir yeteneğinin önemi büyüktür. Halk edebiyatını ve Anadolu kültürünü çok seven, eserlerinde de bu konuları sıklıkla işleyen Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun Âşık Veysel ile yakın dostluk kurduğu bilinmektedir. Bu bağlamda Eyüboğlu'nun Aşık ile ilgili betimlemeleri önemlidir. Arseven (2023), Bedri Rahmi'nin görüşleri doğrultusunda Âşık Veysel'in hayatının gerçeğe ne kadar sadık kaldığını incelemiştir. Bu araştırma ayrıca Âşık Veysel'in edebiyattaki temsiline ve tasvirlerinin doğruluğuna da ışık tutmaktadır.

Âşık Veysel'in hayatı edebi kişiliği ve müziği büyük bir etkisi bulunan önemli bir figürdür. Sarı (2023) tarafından yapılan bir araştırma, Âşık Veysel ile öğrencisi Osman Topçu arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. Sarı, Âşık Veysel'in öğrencisi olan Osman Topçu'nun anılarını ve deneyimlerini paylaşarak, Âşık Veysel'in yaşamı ve şiirleri hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Bu çalışma, Aşık'la ilgili derin öngörülere sahip olmak isteyenler için değerli bir çalışma niteliğindedir ve Âşık Veysel'in bir öğretmen ve akıl hocası olarak etkisi üzerine kişisel bir bakış açısı sunmaktadır. Bu bağlamda, Aşık Veysel ile ilgili yapılan çalışmaların çoğunluğunun müzik, halk bilimi, edebiyat ve eğitim odaklı olduğunu söylemek mümkündür.

Aşıkların en önemli özelliklerinden birisi herhangi bir hazırlık yapmadan şiir yazmaları ve o şiirlere uygun ezgiler üretmeleridir. Aşık Veysel aşıklık geleneğinde önemli bir konuma sahip olduğu gibi aynı zamanda Türk halk müziğine ve şiirine de büyük katkılar sunmuştur. Aşık Veysel'i diğer aşıklardan ayıran en önemli özelliklerden birisi geleneksel şiir ve müzik ifadelerine yeni yaklaşımlar sunmasıdır. Bu açıdan Âşık Veysel'in şiirsel-müzikal tarzı ve gelenekleri araştırmacılar için özel bir araştırma alanı olmuştur. Bars (2023), Âşık Veysel'in şiirinin, Türk halk şiirinin bir biçimi olan aşıklığın geleneksel tarzından nasıl ayrıştığını tartışmaktadır. Bu araştırma, Âşık Veysel'in şiirlerinin kendine has özelliklerini ve geleneksel normlardan ayrışmasını vurgulamaktadır. Âşık Veysel'in şiirlerinin dilsel özellikleri de ayrıca bir inceleme konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Veysel'in şiirlerindeki dil ayrılmalarını ve bunların onun kendine özgü üslubuna nasıl katkıda bulunduğunu inceleyen Deniz (2021), araştırmasında Âşık Veysel'in yaptığı dil seçimleri ve bu seçimlerin şiirinin etkililiği üzerindeki etkisi konusunda bir içgörü sağlar. Aşık Veysel'in türkü formundaki eserlerinin

sözlü müzikal icrasında kullanılan dilin yanı sıra anlamsal derinlik önemli bir konumdadır. Âşık Veysel'in etkisi sadece geleneksel çalışmalarla sınırlı kalmayıp, popüler kültüre de uzanmaktadır.

Şiirleri ve müziği geniş bir kitle tarafından benimsenmiş ve çağdaş Türk pop müziğine entegre edilmiştir (Varul, 2013). Bu durum, Âşık Veysel eserlerinin modern toplumda hala popüleritesinin ve geçerliliğinin devam ettiğini göstermektedir. Bu bağlamda Âşık ile ilgili yapılan çalışmaların sadece geleneksel alanlara değil, aynı zamanda popüler ve güncel çalışmalara da katkıda bulunacağını söylemek mümkündür.

Bu araştırmada Âşık Veysel'in türkülerinin ses eğitimi açısından değerlendirilmesi, sözlü ifadelerdeki müzikal ifade özelinde nitel bir yöntemle analiz edilmiştir. Araştırmacılar, türkülerdeki ifadelerin anlamsal derinliğini ortaya çıkarmak için “yorumlayarak görselleştirme” adını verdikleri bir teknik kullanmışlardır. Bu teknikte, eserlerin sözlerindeki bölümleri belge portreleriyle birlikte renklendirilerek ifade ve anlamları vurgulanmış ve yorumlanmıştır. Araştırmada Âşık Veysel türkülerinin ses eğitimindeki kullanımı yeni bir analiz yöntemiyle ifade edilmiş ve geleneksel halk şarkılarının ses eğitimindeki uygulanabilirliğine dair yeni bir yaklaşımla katkılar sunulmaya çalışılmıştır.

Ses Eğitiminde Türküler ve Müzikal İfade

Müzikal ifade, duygu ve düşüncelerin müzik aracılığıyla anlatılma biçimini ifade eder. Bu bağlamda, eserin yorumlanması müzikal ifadeyi oluşturur. Tempo, nüans, aksan gibi belirli öğelerin yanı sıra yorumcunun esere kattığı yaratıcılık da müzikal ifadeyi şekillendirir. Müzikal ifadeyi artırmak için duygu ifadesi, tonlama, vurgu, tempo değişiklikleri gibi unsurlar üzerinde çalışmak, bir performansın duygusal derinliğini güçlendirebilir. Tüm bu unsurlar gelişmesi iyi bir ses eğitimi ile doğru orantılıdır. Pfeleiderer (2011)'e göre ses eğitimi, müzikal ifadeyi geliştirmede kritik bir rol oynar. Ses, tıpkı bir enstrüman gibi duyguların ve sanatsal ifadelerin etkili bir şekilde iletilmesini sağlar. Merrill ve Larrouy-Maestri (2017), perde, register, tını, gerilim ve gırtlak mesafesi gibi vokal özelliklerin, şarkı veya konuşmaya çeşitli katkılar sunarak genel müzikal ifadeyi etkilediğini belirtmiştir. Bu bağlamda, Türk halk şiirinin bestelenmesiyle ortaya çıkan türkülerin müzikal ifadesinde, özellikle vokal özelliklerin dikkate alınması gerektiği vurgulanabilir.

Ses eğitimi, bireyin müzikal ifadesini teknik, etkili ve sağlıklı bir şekilde geliştirmesine olanak tanıyan bir süreçtir. Özyayın ve Yiğit (2016)'e göre ses eğitimi; zihinsel ve bedensel hazır bulunuşluk, doğru nefes kullanımı, doğru yöntem ve teknikler, artikülasyon, rezonans, register, kavramlarını yerinde düşünerek sese esneklik ve dayanıklılık kazandırmak gibi birçok aşamadan oluşmaktadır.

Belirli bir teknik aşamayı tamamladıktan sonra, müzikal ifade bireyin sesini uyumlu, yaratıcı ve etkili bir şekilde müzikal bir yapı içinde kullanabilme becerisini geliştirmesine olanak sağlar. Bu bağlamda, ses eğitimi ve müzikal ifade birbirini tamamlayan unsurlar olarak bireyin müzikle daha derinlemesine etkileşim kurmasına, müziği anlamasına ve duygusal bir bağ kurmasına olanak sağlar. Ses eğitimi ve müzikal ifade arasındaki bu doğal ilişki, bireyin hem vokal yeteneklerini hem de müzikal anlatımını geliştiren bir süreç oluşturur. Müzikal ifade, bireyin sesini müzikal bir yapı içinde uyumlu, yaratıcı ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlayan bir kazanımdır. Ses eğitimi ve müzikal ifadenin ilişkilendirilmesi, bireyin hem kendini hem de müziği daha iyi tanımasına, hem yorumlayıcı hem dinleyici olarak müziğe bilinçli bir şekilde katılmasına, hem de müzikal çevresi ile sağlıklı ilişkiler kurmasına yardımcı olur. Elefant (2009) göre ses eğitimi ve müzikal ifade ilişkisi aynı zamanda bireyin zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimine de çeşitli katkılar sağlar.

Ses eğitimi alan bireylerin zekâ gelişimleri, dil ve müzik edinimleri, ritmik ve motor becerileri, duygusal ve sosyal becerileri daha ileri düzeydedir (Wang ve ark., 2022). Bu bireyler ayrıca müziğe karşı daha duyarlı ve estetik bir bakış açısına sahiptir. Ses eğitiminin müzikal ifade ile ilişkilendirilmesi ayrıca bireyin kendini ifade etme özgürlüğünü artırır ve kişisel gelişimine katkıda bulunur.

Bireyin ses tonu, dinamikleri ve tınısı gibi çeşitli özelliklerini bilinçli bir şekilde çalışarak manipüle etme ve kontrol etme yeteneği ses eğitimi ile doğrudan ilişkilidir. Bu kontrol, müzikal olarak nüansları başarıyla iletebilme ve yorumlama becerilerini etkileyici bir şekilde ifade edebilme kabiliyetini geliştirerek daha etkileyici bir performansa olanak tanır. Palmer ve Holleran (1994) göre müzikal ifade; armonik, melodik ve frekans yüksekliği gibi faktörleri de içermektedir. Müzikal düşüncenin Palmer (1989), müzikal performansla eşleştirilmesi, müzikal ifadeyi de geliştirmeye hizmet eder.

Sesin etkili bir şekilde kullanılmasında ve müzikal ifadenin gelişmesinde ses eğitimi oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu eğitimi almış bireyler, ses tonlarını, gücünü ve esnekliğini ayarlayarak, duygularını ve bu duyguların anlamlarını daha etkili bir şekilde ifade edebilirler (Sundberg, 1987). Aynı zamanda ses eğitimi, bireylerin teknik yönlerini geliştirmelerine katkı sağlayarak solunum, diksiyon, vurgu ve artikülasyon gibi unsurları geliştirebilir. Bu teknikler, müzikal yapıyı ve metni daha net ve doğru bir şekilde ifade etme yeteneği kazandırabilir (Titze ve Verdolini Abbott, 2012). Ses eğitimi ile kazanılan bu yetenekler, bireylerin müzikal ifadeyi hem kendi deneyimleri hem de dinleyiciler için daha tatmin edici ve anlamlı hale getirmelerine katkıda bulunur.

Türküler, Türk halk müziğinin sözlü icra edilen formlarıdır ve genellikle bestelenmiş halk şiirlerini içerirler. Ses eğitimi halk şarkılarının öğretilmesi, bireylerin ses kapasitelerini geliştirmelerine, kültürel mirasın tanınmasına ve sevilmesine, müzikal ifade ve yaratıcılığın gelişmesine katkı sağlar. Halk şarkıları, genellikle doğal ses aralığına uygun, melodik olarak kolay ezgili ve sözlü yapısıyla ses eğitimi için uygun bir materyaldir. Lyu ve diğerleri (2023) göre ses eğitiminde halk şarkılarının kullanılması, bireylerin çeşitli ses stillerini keşfetmelerine, ses aralıklarını geliştirmelerine, nefes kontrolünü artırmalarına ve genel vokal performanslarını iyileştirmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, bu araştırmacılar, halk şarkılarının özellikle ses tellerinin titreşimiyle ilgili özel ses yetenekleri ve teknikleri gerektirdiğini belirtmiştir. Elefant (2009) göre bireyler, bu ses tekniklerini çalışarak ve uygulayarak farklı nitelikte sesler üretme ve bu sesleri farklı müzik tarzlarına uyarlama kabiliyetlerini geliştirebilir. Bununla beraber halk şarkıları, şarkı söyleyenlerin uyumlu bir performans yaratmak için farklı müzik cümlelerini bir araya getirmelerini gerektiren ritmik unsurları da geliştirmektedir. Halk şarkılarının ses eğitiminde yer alması, müzik bilgisinin ve repertuarın genişletilmesine de katkı sağlamaktadır. Halk şarkıları, farklı bölgelerin müzik kültürünü, ritmik ve melodik özelliklerini, enstrümanlarını, söz dağarcığını ve yaşam biçimini yansıtarak zengin bir müzikal miras oluşturur. Bu nedenle ses eğitimi sürecinde halk şarkılarına yer verilen öğrenciler, hem kendi kültürlerini hem de diğer kültürleri tanıma fırsatı yakalamaktadırlar.

Türkülerin öğretimi ve icrası, kültürel koruma, erken çocukluk eğitimi, ritim algısı, sosyal kimlik ve enstrüman eğitimi ile iç içe geçmiştir ve müziğin farklı disiplinlerinde derinlemesine ele alınmıştır. Demirel ve Terzioğlu (2023) de türkülerin ilkökul müzik derslerinde kullanımı, eğitim sistemindeki önemini ve Türk kültürünün korunmasındaki rolü vurgulamıştır. Buna ek olarak farklı bir çalışmada, “anaokulunda da çocuk halk şarkılarının korunması vurgulanmış ve halk şarkılarının erken çocukluk eğitimine entegrasyonuna” işaret edilmiştir (Mihelač, 2022). Yates ve diğerleri (2016) müzik eğitiminin kültürel geçmişin ritim algısı üzerindeki etkisini araştırdıkları çalışmalarında, bu durumun halk şarkılarının öğretimi ve icrasında büyük önem taşıdığını belirtmişlerdir.

Hannon ve diğerleri (2012) yaptıkları çalışmada, Amerikalı ve Türk dinleyiciler arasındaki kültürlerarası yaptıkları karşılaştırmada, aşinalığın ritim algısındaki karmaşıklığın önüne geçtiğini göstermiş ve türküler de dahil olmak üzere müziğin anlaşılması ve icrasındaki kültürel nüansların altını çizmiştir. Tekman ve Hortaçsu, (2002) müziğin sosyal kimliği ve stilistik kimliği şekillendirmedeki rolünü araştırmış, müzik ve kültürel kimlik arasındaki bağlantıyı vurgulayarak türkülerin öğretilmesinin önemini vurgulamıştır. Bu nedenle, türkülerin öğretimi ve icrası Türkiye'nin kültürel mirasında derin köklere sahiptir ve kültürel koruma, erken çocukluk eğitimi, ritim algısı, sosyal kimlik ve enstrüman eğitimi gibi çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Bu unsurlar, ses eğitimi ve müzikal ifadede türkülerin zengin geleneğine ve önemine kolektif olarak katkı sağlamaktadır.

Araştırmanın önemi

Bu araştırma, Türk müziği mirasının bir zengin parçasını oluşturan Aşık Veysel'in türkülerinin, ses eğitimi bağlamında müzikal ifade odaklı olarak incelenerek farklı bir yaklaşım sunması açısından önemlidir. Bu doğrultuda, Aşık Veysel türkülerinin hem müzikal hem de metinsel olarak sahip olduğu evrensel niteliklerle, bu niteliklerin ses eğitimi için nasıl önemli bir kaynak olduğu gösterilmektedir. Araştırma, aynı zamanda, Aşık Veysel'in türkülerinin müzikal ve duygusal ifade özelliklerini anlamak adına bir perspektif sunabilir. Bu bağlamda ses eğitimi alanında farklı bir bakış açısı sağlayarak alanda yapılacak yeni çalışmalara bir kaynak oluşturabilir.

Araştırma Problemi

Türk Halk Müziği'nin önemli temsilcilerinden biri kabul edilen Aşık Veysel'in, türkülerinin ses eğitimi perspektifinden müzikal ifade odaklı olarak incelenmesi, bu alandaki mevcut kapsamlı çalışmaların sınırlı olması sebebiyle önem taşımaktadır. Aşık Veysel'in türkülerinin hem müzikal hem de metinsel anlamda evrensel niteliklere sahip olduğu bilinmekle birlikte, bu niteliklerin ses eğitimi alanında nasıl bir kaynak oluşturduğu ve bu özelliklerin etkili bir şekilde nasıl geliştirilebileceği konusu yeterince ele alınmamıştır. Bu araştırmanın problemi, Aşık Veysel'in türkülerinin ses eğitimi açısından taşıdığı müzikal ifade özelliklerini belirleyerek, bu özelliklerin ses eğitimi alanında nasıl etkili bir biçimde kullanılabileceğini incelemektir. Araştırmanın amacı, Aşık Veysel'in türkülerini, ses eğitimi açısından çözümlemek ve müzikal ifade özelliklerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, Aşık Veysel'in 6 türküsü seçilmiş ve metinsel olarak içerik çözümlemesi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada, türkülerin ses kalitesi, icra tekniği, duygusal ve anlamlı ifade yeteneği gibi müzikaliteye katkı sunan kriterleri müzikal ifade ekseninde değerlendirilmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Aşık Veysel türkülerindeki sözlerin aynı zamanda edebi birer metin olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu metinlerin bir çok farklı anlamlara gelebileceği düşünülebilir. Bu bağlamda sözlerin analiz edilmesi için Aşık Veysel'in kültürel donanımını ve şiirlerindeki herkes tarafından benimsenen bütüncül yaklaşımı göz önünde bulundurarak bu metinlere anlam yüklemek yerinde olacaktır. Bu araştırmada Aşık Veysel türkülerindeki sözlerin nitel bir perspektiften ele alınabilmesi için söylem analizi yöntemi kullanılmıştır. "Söylem analizi, araştırmacıların bireylerin veya grupların metinlerdeki belirli anlayışları nasıl inşa ettiklerini anlamalarını sağlayan değerli bir nitel araştırma yöntemidir" (Crowe, 2005). Ayrıca söylem analizi, verilerin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak için derlem dilbilimi gibi diğer yöntemlerle birlikte kullanılabilmektedir. "İletişim araştırmalarında da söylem analizi uygulanabilir bir nitel yöntem olarak kabul edilmektedir" (Abdurashitova, 2021). Bu bağlamda Aşık Veysel türkülerindeki sözlerde iletilmek istenen mesajların analiz edilmesi için söylem analizi uygun bir yöntemdir. "Söylem analizi, içerik analiziyle birlikte nitel-betimsel bir yaklaşımın parçası olarak da kullanılabilmektedir" (Humairah vd., 2018). Dolayısıyla söylem analizi yapılan türkülerde ses eğitimi odaklı betimlemelerin yapılabilmesi de mümkün olmuştur.

Dokümanlar

Araştırmada Aşık Veysel'in "Uzun İnce Bir Yoldayım, Hiçbir Türkü Bulamadım, Güzelliğin On Par'etmez, Kara Toprak, Mecnunum Leyla'mı Gördüm ve Çiğdem Der ki" isimli türkülerini seçilmiştir. Bu türkülerin seçilme sebepleri arasında bir çok farklı türde ve formda yorumlanmış olması ve geleneksel müzik düzenlemelerinin yanı sıra popüler düzenlemeler içerisinde de yer almasıdır. Bu türküler ayrıca geleneksel, yerel ve modern repertuvarlara yer verilen ses eğitimi programlarında da sıklıkla yararlanılan eserlerdir..

Veri Analizi

Araştırmada nitel analiz yöntemlerinden olan söylem analizi yöntemi kullanılmıştır. "Nitel söylem analizi, çeşitli konularda derinlemesine anlayış sağlamak için kullanılmaktadır ve belirli konuların altında yatan anlamları anlamak için oldukça değerli bir analiz yöntemidir (Locke & Yarwood, 2016). Bu analiz yönteminin kullanılma sebebi Aşık Veysel'in türkülerindeki sözlerin hem duygusal hem de sosyo-kültürel boyutlarını birlikte incelemektir. "Söylem analizinde duyguları bulmak için içerik analizi, göstergebilim, yorumbilim ve söylem çözümlemesi gibi yöntemler birlikte kullanılabilmektedir" (Sak vd., 2021).

Nitel analiz için duyguların renklerle kodlanması, renkler ve duygular arasındaki ilişkileri anlamayı içerebilmektedir. Bu konuyu inceleyen birçok çalışma, renk-duygu ilişkilerinin evrensel örüntülerine ışık tutmuştur (Jonasuskaitė vd., 2020). Bu çalışmalar, evrensel renk-duygu ilişkileri olduğunu ve bu ilişkilerin dilsel ve coğrafi yakınlıkla daha da şekillendiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, farklı bölgelerden insanların duygusal tepkileri niceliksel ve niteliksel olarak karşılaştırılmış ve renk duyguları üzerinde açıklık ve kromanın tondan daha önemli olduğu sonucuna varılmıştır (Gao vd., 2007). Bu çerçeveden bakıldığı zaman renklerin duygularla ilintileri olsa da bu renklerin kullanımının kişisel, toplumsal veya kültürel durumlara göre farklılık gösterebileceğini söylemek mümkündür. Bu araştırmada belge

portreleri renklendirilirken renklerin duygusal bağlantılarına yer verilmeden duygusal ifadelerin ayrı ayrı ifade edilebilmesi için farklı renklerin kullanılmasına dikkat edilmiştir. Bu renkler yapılacak çalışmanın türüne ve niteliğine göre yeniden oluşturulabilir veya şekillendirilebilir.

Seçilen türkü metinleri analiz için Maxqda24 nitel veri analizi yazılımına aktarılmıştır ve belge portresi aracıyla müzikal ifadeler mısralarda ifade edilen duygular renklendirilerek belirtilmiştir. Belge portreleri metin uzunluklarıyla aynı uzunlukta renklere sahiptir. Ayrıca Adobe Photoshop 2024 yazılımı ile sözler belge portresi ile aynı renklerde renklendirilerek portre ve sözler arasında bütünlük oluşturulması sağlanmış, böylece ses eğitiminde imajinasyon için farklı ve özgün bir analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, Aşık Veysel'in altı türküsü, anlam ve ifadeleri bağlamında incelenmiş ve müzikal ifadeler oluşturulurken bu ifadelerin anlamsal bütünlük içinde nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda bulgular sunulmuştur. Türkülerdeki ifadeler, özellikle ses eğitimi perspektifinden ele alınarak elde edilen bulgularla desteklenmiştir.

Uzun İnce Bir Yoldayım Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

Şekil 1. Uzun İnce Bir Yoldayım türküsünün renklendirilmiş belge portresi

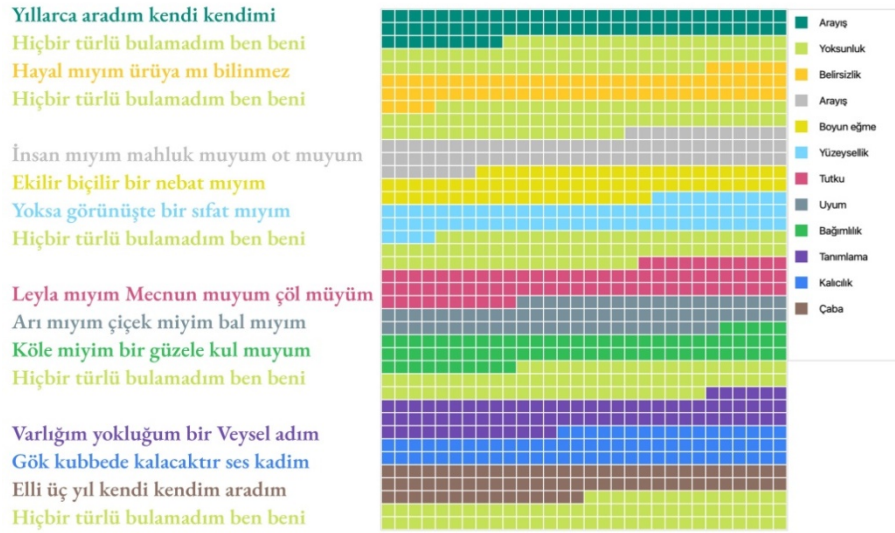
Şekil 1'de Uzun İnce Bir Yoldayım türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısradaki yalnızlık ifadesiyle başlıyor. Bu ifade, Aşık Veysel'in hayatı uzun bir yolculuk olarak gördüğünü ve bu yolculukta yalnız olduğunu ifade ediyor. Sonraki dizelerde sırasıyla sabır, kaygı, kabullenme, kararlılık, belirsizlik, şaşkınlık, denge ve inanç ifadelerine yer verilmiştir. Duygusal açıdan çeşitlilik içeren bu türküyü seslendirmede sırasıyla duygu ifadeleri ve uygun nüanslar dikkate alınabilir.

Aynı zamanda bu türkü, Aşık Veysel'in hayat felsefesini ve ölümü nasıl karşıladığını anlatan bir eseridir. Aşık Veysel, bir hastalığa yakalanarak iki gözünü de kaybetmiş, yoksulluk ve zorluklarla mücadele etmiştir. Buna rağmen Veysel, şiirlerinde sevgi ve hoşgörü gibi değerleri yoğunlukta işlemiştir. Türküdeki "uzun ince bir yol" hayatın kendisini, "gündüz ve gece" ise hayatın zorluklarını ve sürekliliğini simgelemektedir. Aşık Veysel, hayatın bir yolculuk olduğunu ve sonunda ölümün kaçınılmaz olduğunu ifade eder. "İki kapılı bir han" ise dünyayı, insanın doğumla girdiği ve ölümle çıktığı bir yer olarak tasvir etmektedir. Aşık Veysel, hayatın anlamını tam olarak bilmediğini, ancak menzile ulaşmak için yani ölüme hazırlanmak için yürümeye devam ettiğini ifade etmektedir. Türküdeki duygu durumu, hayatın inişli çıkışlı olduğunu, bazen ağlanıp bazen güldüğünü, ancak bunların hepsinin geçici olduğunu vurgular.

Türkü, Aşık Veysel'in ses rengi olan bariton için uygun bir perdede yazılmıştır. Türkü, hece ölçüsüyle yazılmıştır, bu da her hecenin eşit uzunlukta söylenmesi gerektiği anlamına gelir. Bu nedenle, hecelerin vurgusu ve ritmi doğru yapılmalıdır. Ayrıca, hecelerin sonundaki sessiz harfler keskin bir şekilde söylenmemeli, yumuşatılmalıdır.

Aşık Veysel'in yaşadığı duyguları ve düşünceleri yansıtan bu türküyü seslendirirken ifadeleri yorumlamak, ses tonunu ve duygu geçişlerini türküyü uygun şekilde düzenlemek önemlidir. Türküdeki duygu durumunu detaylı olarak anlamak ve hissetmek için Aşık Veysel'in hayat hikayesini ve şiirlerini okumak faydalı olabilir. Ayrıca, türküyü söylerken doğru nefes ve beden kullanımı, sesin doğru kullanımı gibi sesin profesyonel anlamda sağlıklı ve doğru olarak kullanılmasını öğreten ses eğitimi teknikleri de uygulanmalıdır.

Hiçbir Türü Bulamadım Ben Beni Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

Şekil 2. Hiçbir Türü Bulamadım Ben Beni türküsünün renklendirilmiş belge portresi

Şekil 2'de Hiçbir türlü bulamadım ben beni, türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısradaki arayış ifadesiyle başlıyor. Bu ifade, Aşık Veysel'in kendini arayışını ifade ediyor. Sonraki dizelerde sırasıyla yoksunluk, belirsizlik, arayış, boyun eğme, yüzeysellik, tutku, uyum, bağımlılık, tanımlama, kalıcılık ve çaba ifadelerine yer verilmiştir. Seslendirmede sırasıyla duygu ifadeleri ve uygun nüanslar dikkate alınabilir.

Aşık Veysel'in kendini arayışını ve bulamayışını anlatan bir türküdür. Türküdeki "kendi kendimi aradım" ifadesi, Aşık Veysel'in hayatı boyunca kendini tanımak ve anlamak için çaba gösterdiğini, ancak bunu başaramadığını belirtir. Türküdeki sorular, Aşık Veysel'in varlığını, insanlığını, aşkını, değerini ve özünü sorguladığını gösterir. Aşık Veysel, hayatın kısırlığını ve geçiciliğini ifade ederken "gök kubbede kalacaktır ses kadim" dizeleriyle de eserlerinin ölümsüzlüğünü belirtmektedir.

Türkü, Aşık Veysel'in ses rengi olan bariton için uygun bir perdede yazılmıştır. Türkü, hece ölçüsüyle yazılmıştır. Hecelerin sonundaki sessiz harfler yumuşatılarak söylenmelidir. Müzikal ifadenin doğru yönlendirilmesi, sanatçının sesini sadece teknik bir araç olarak değil, aynı zamanda duygusal bir anlatım aracı olarak kullanabilmesini sağlar. Bu nedenle, teknik bir aşamanın ötesinde, müziğin duygu yüklü bir ifadesini oluşturmak ve yansıtmak ifadeye önemli bir boyut ekler.

Güzelliğin On Par'etmez Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

Şekil 3. Güzelliğin On Par'etmez türküsünün renklendirilmiş belge portresi

Şekil 3'de Güzelliğin On Par'etmez türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısırda değer ifadesiyle başlıyor. Sonraki dizelerde sırasıyla sadakat, neşe, sığınma, ilham, merak, uyum, görüş, yakarış, zevk, şöhret ve var olma ifadelerine yer verilmiştir. Seslendirmede bu duygu ifadeleri dikkate alınabilir.

Aşık Veysel'in aşkını ve sevgilisine olan bağlılığını anlatan bir türküdür. Türküdeki "güzelliğin on par'etmez" ifadesi, Aşık Veysel'in sevgilisinin güzelliğinin kendisi için önemli olmadığını, ona duyduğu aşkın her şeyden değerli olduğunu belirtir. Aşık Veysel, sevgilisinin kendisine verdiği mutluluğu, hayatına kattığı anlamı ve onun için yaptığı fedakarlıkları söyler. Aşık Veysel, sevgilisine olan aşkının kendisini değiştirdiğini ifade eder.

Seslendirmede, anlamı derinleştirmek ve dinleyiciyi etkilemek için uygun nüanslarla yorum yapmak, aynı zamanda ses tonunu değiştirerek ifadeyi zenginleştirmek önemli rol oynayabilir. Ayrıca, türküyü söylerken doğru nefes ve beden kullanımı da müzikal ifade açısından etkili olabilir. Müzikal ifade bağlamında, ses eğitimi açısından doğru teknik ve yöntemlerin yanı sıra, sanatçının duygusal ifadesi ve müzikal anlatımı da önemlidir. Ses eğitimi, sadece teknik yeterlilik değil, aynı zamanda müziği, duygu ve anlamla ifade etme becerisini de geliştirir. Bu bağlamda, sesin teknik özelliklerinin yanı sıra duygusal derinliği yansıtmaya ve müzikal ifade gibi unsurları da ele alınmalıdır.

Kara Toprak Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

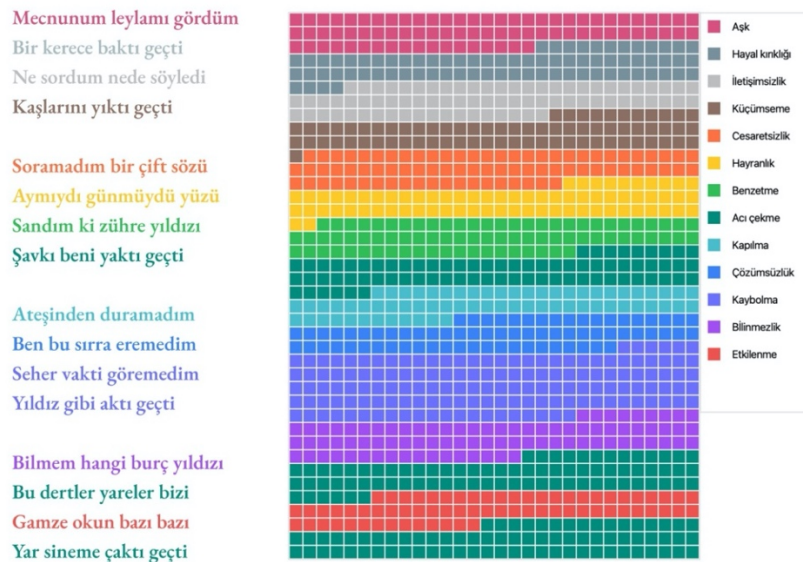
Şekil 4. Kara Toprak türküsünün renklendirilmiş belge portresi

Şekil 4’de Kara Toprak türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısradaki hayal kırıklığı ifadesiyle başlıyor. Sonraki dizelerde sırasıyla sadakat, arayış, hayranlık, karşılık, şükür, bereket ve kalıcılık ifadelerine yer verilmiştir. Seslendirmede bu duygu ifadeleri dikkate alınabilir. Bu bağlamda, türkünün bir hayal kırıklığı ifadesiyle başlaması bu bağlamda duygusal bir geçiş içeriyor. Seslendirme sırasında olayın dramatik yönleri ve duygusal yükseklikleri yansıtılabilir.

Bu türkü, Aşık Veysel’in toprağa olan sevgisini ve bağlılığını anlatan bir eserdir. Türküdeki “benim sadık yârim kara topraktır” ifadesi, Aşık Veysel’in toprağı hayatının anlamı, kaynağı ve sonu olarak gördüğünü belirtir. Toprağın kendisine geçim sağladığını hem de ölümünden sonra onu bağrına basacağını ifade eder. Aşık Veysel, toprağın kendisine verdiği nimetlere şükrederken, insanlardan göremediği vefayı topraktan gördüğünü işaret eder.

Eseri seslendirmede ve yorumlamada öncelikle hayal kırıklığı sonrasında sırayla sadakat, arayış, hayranlık, karşılık, şükür ekseninde bir duygusal derinlik bulunmaktadır ve bu duygu geçişlerini uygun nüanslarla ön plana çıkarmak müzikal ifade açısından etkili olabilir. Ses tonunu ve ifadesini değiştirmek, doğru nefes ve beden kullanımı gibi sesin profesyonel anlamda kullanıldığı teknikler de uygulanmalıdır.

Mecnunum Leylamı Gördüm Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

Şekil 5. Mecnunum Leylamı Gördüm türküsünün renklendirilmiş portresi

Şekil 5’te Mecnunum Leylamı Gördüm türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısradaki aşk ifadesiyle başlıyor. Sonraki dizelerde sırasıyla hayal kırıklığı, iletişimsizlik, küçümseme, cesaretsizlik, hayranlık, benzetme, acı çekme, kapılma, çözumsuzluk, kaybolma, bilinmezlik ve etkilenme ifadelerine yer verilmiştir. Seslendirmede bu duygu ifadeleri dikkate alınabilir. Bu bağlamda, türkünün bir aşk ifadesiyle başlaması ve hayal kırıklığı ifadesiyle devam etmesi bağlamında duygusal bir geçiş içeriyor. Seslendirmede sırasıyla bu duygu ifadeleri ve uygun nüanslar dikkate alınabilir. Bu doğrultuda yapılacak seslendirmede türkünün dramatik yönleri ve duygusal yükseklikleri müzikal ifadeyi etkili bir şekilde yansıtılabilir.

Bu türkü, Aşık Veysel’in Leyla’ya olan aşkını ve onunla kavuşamamanın acısını anlatan bir eserdir. Türküdeki “Mecnunum leylamı gördüm” ifadesi, Aşık Veysel’in Leyla’ya olan aşkının Mecnun ve Leyla’nın aşkına benzediğini ifade eder. Onu bir kere gördüğünü ancak bir kere daha göremediğini de ekler. Aşık Veysel, Leyla’nın kendisiyle konuşmadığını bununla beraber onun güzelliğini yıldızlara benzediğini ve onun ışığının kendisini yaktığını da söyler.

Eseri seslendirmede ve yorumlamada öncelikle aşk sonrasında sırayla hayal kırıklığı, iletişimsizlik, küçümseme, cesaretsizlik, hayranlık, benzetme, acı çekme, kapılma, çözumsuzluk, kaybolma, bilinmezlik ve etkilenme ekseninde bir duygusal geçiş bulunmaktadır ve bu geçişi ön plana çıkarmak müzikal ifade açısından etkili olabilir. Ses tonunu ve ifadesini değiştirmek, doğru nefes ve beden kullanımı gibi sesin profesyonel anlamda kullanıldığı teknikler de uygulanmalıdır.

Çiğdem Der Ki Türküsünün Renklendirilmiş Belge Portresi

Şekil 6. Çiğdem Der Ki türküsünün renklendirilmiş belge portresi

Şekil 6’da Çiğdem Der Ki türküsünün renklendirilmiş belge portresi yer almaktadır. Türkü ilk mısra övünme ifadesiyle başlıyor. Sonraki dizelerde sırasıyla baştan çıkarma, üstünlük, rekabet, bereket, ayrılık, yakarış, uyum, seçicilik, zorluk ve çekicilik ifadelerine yer verilmiştir. Türkü övünme, üstünlük ifadeleriyle başlayıp ve ayrılık, yakarış ifadeleriyle devam etmektedir. Bu bağlamda bir duygusal bir geçiş içeriyor. Seslendirmede sırasıyla bu duygu ifadeleri ve uygun nüanslar dikkate alınabilir. Bu bağlamda türkünün dramatik yönleri ve duygusal yükseklikleri yansıtılabilir.

Bu türkü, Aşık Veysel’in yârine olan özlemini ve doğanın güzelliğini anlatan bir eserdir. Türküdeki “Çiğdem der ki ben alâyım” ifadesi, Aşık Veysel’in, çiğdemden kendisini yârine benzettiğini, ondan daha güzel bir yâr olmadığını anlatır. Çiğdem çiçek dolu dağları, yârinin gurbette ağladığını ekler. Türküdeki “Lâle der ki be hey tanrı” ifadesi, Aşık Veysel’in lâlenin tanrıya yakardığını, boynunun neden eğri olduğunu sorduğunu, yârdan ayrı düştüğünü söylediğini belirtir. Aşık Veysel, lâlenin kendisini yârine benzettiğini, boynunun eğri olmasının yârinin ayrılığından kaynaklandığını söyler.

Seslendirmede, ses tonu ve duygusal ifade, müzikal anlatımı güçlendirir ve eserin ruhunun doğru bir şekilde iletilmesine olanak tanır. Müzikal ifadenin doğru bir şekilde yönlendirilmesi, sesin sadece teknik bir araç olmaktan çıkarak, duygusal bir anlatım aracına dönüşmesini sağlar. Bu, ses eğitimiindeki temel aşamaların ötesinde, sanatçının müziği duygu dolu bir şekilde ifade etmesini ve dinleyiciyle daha derin bir etkileşim kurmasını sağlar.

Sonuç ve Tartışma

Aşık Veysel’in altı türküsündeki sözlerin ses eğitimi bağlamında müzikal ifade odaklı analizini yapılmıştır. Araştırmada, türkü sözleri duygusal ifadelerle göre renklendirilmiş ve bu renklerin ses eğitimi açısından müzikal ifade ekseninde yorumlanmıştır. Araştırmanın bulguları, Aşık Veysel’in türkülerindeki sözlerin hem duygusal hem de müzikal açıdan zengin bir içerik sunduğunu, ses eğitimi alanında hem öğrencilerin hem de eğitimcilerin müzikal ifade becerilerini geliştirmek için kullanılabilecek değerli bir kaynak olduğunu göstermiştir. Araştırmanın sınırlılıkları, türkü sözlerinin duygusal ifadelerinin kişiden kişiye değişebileceği, renklendirme yönteminin tamamen araştırmacının subjektif yorumuna dayandığı, ses eğitimi alanındaki müzikal ifade kriterlerinin net bir şekilde tanımlanmadığı ve araştırmanın sadece altı türkü ile sınırlı kaldığı şeklinde sıralanabilir. Araştırmanın gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutması için, Aşık Veysel’in diğer türkülerinin de benzer bir yöntemle analiz edilmesi, türkü sözlerinin duygusal ifadelerinin farklı kişi ve gruplar tarafından nasıl algılandığının araştırılması, ses eğitimi alanındaki müzikal ifade kriterlerinin daha net bir şekilde belirlenmesi ve türkü sözlerinin ses eğitimi sürecinde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceğinin ortaya konması önerilebilir.

Seslendirmede, anlamı derinleştirmek ve etkileyici bir performans için uygun nüanslarla yorum yapmak, aynı zamanda müzikal ifadeyi zenginleştirmek açısından bir önemli rol oynayabilir. Bununla beraber eserleri seslendirirken doğru nefes ve beden kullanımı da müzikal ifade için etkilidir. Müzikal ifade bağlamında, ses eğitimi sadece teknik yeterlilik değil, aynı zamanda müziği, duygu ve anlamla ifade etme yeteneğini de geliştirir. Ses eğitimi, sadece teknik yeterlilik değil, aynı zamanda müziği, duygu ve anlamla ifade etme becerisini de geliştirir. Bu bağlamda, sesin teknik özelliklerinin yanı sıra duygusal derinliği yansıtmaya ve müzikal ifade gibi unsurları da dikkate alınmalıdır. Ömür (20021) sesin, bireyin içte duygu dünyasını dışa yansıtan en iyi müzikal ifade aracı olduğunu belirtir.

Müzikal ifadenin doğru yönlendirilmesi, sanatçının sesini sadece teknik bir araç değil, aynı zamanda duygusal bir anlatım aracı olarak kullanabilmesini sağlar. Bu nedenle, teknik bir aşamanın ötesine geçerek, müziğin duygu dolu bir ifadesini oluşturmak ve yansıtmak ifadeye farklı bir boyut kazandırır. Bu bağlamda Aşık Veysel'in eserlerindeki duygusal ifadeleri ele almak için, onun zorlu yaşam mücadelesinden, türkülerindeki sembollerden dil kullanımına kadar geniş bir perspektife yayılan bir incelemeyi gerektirir. Aşık Veysel'in hayat hikayesi, türkülerindeki derin anlamlı semboller ve duygusal ifadesi, onun yaşamının zorluklarla dolu bir yolculuk olduğunu vurgular. Aşık Veysel'in dünyaya bakışını anlamak için kullandığı "iki kapılı bir han" metaforu, yaşamın başlangıcından sonuna kadar süren bir geçiş olarak yorumlanabilir. Ölüm teması, türkülerindeki menzile ulaşma ve hazırlık süreci olarak karşımıza çıkar. Veysel'in eserlerindeki dil kullanımını ve sembolizmini anlamak, sanatının daha derin bir kavrayışına ve kültürel bağlamda değerlendirilmesine olanak sağlar. Bu tür bir analiz, Aşık Veysel'in türkülerini dilbilimsel ve müzikal bir bakış açısıyla değerlendirmeyi mümkün kılar, böylece sanatçının eserleri daha kapsamlı bir şekilde anlaşılabilir ve kültürel bir zenginlik içinde değerlendirilebilir.

Türkü sözlerinin duygusal ifadelerinin renklendirilmesi, ses eğitimi alanlara müzikal ifade becerilerini geliştirmek için etkili bir araç sunmaktadır. Bu şekilde renklendirme türkü sözlerinin duygusal anlamlarının kavranmasına ve seslerin duygularla uyumlu bir şekilde kullanılmasına yardımcı olabilir. Ayrıca ses kalitesi ve tonunun ayarlanması, sesin doğru bir şekilde ifade edilmesi ve seslerin duyguları iletmek için bir araç olarak görülmesine katkıda bulunabilir. Ses eğitimi araştırmalarında bu yöntemle yapılan analiz geliştirilebilir ve yaygınlaştırılabilir.

Yazar Özgeçmişi

Alper Şakalar, 1984 yılında Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimi doğduğu şehirde tamamladıktan sonra İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Teorisi Ana Bilim Dalı'nı kazandı. Lisans eğitimi sonrası Antalya'ya yerleşti. Bu dönemde yüksek lisans ve pedagojik formasyon eğitimlerini tamamladı ve 2016 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Doktora Programı'nı kazanarak yaşamına İstanbul'da devam etti. 2018 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde şan ve bireysel ses eğitimi ile ilgili eğitimler vermeye başladı. 2023 yılında doçent unvanı alan Şakalar'ın çok sayıda bilimsel ve sanatsal çalışmaları, ulusal ve uluslararası ödülleri mevcuttur. E-mail: alpersakalar@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0137-9089 **Google Scholar:** 0duaW5wAAAAJ

Academia.edu: <https://independent.academia.edu/AlperSakalar>

Sevdâ Gürel, 2004-2008 yıllarında Cumhuriyet Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri Bölümünden mezun oldu. Lisans eğitimi süresince Prof. Dr. Ş. İlknur OKATAN ve 2007 yılında Erasmus ile gittiği Polonya Krakow Müzik Akademisi'nde opera sanatçısı Magdalena BARYLAK ile şan eğitimi üzerine çalışmıştır. 2009 yılında Avusturya/Viyana'da The European Volunteer Service Programme kapsamında 7 ay süreyle çocuklarla müzikli oyun ve koro çalışmaları yaptı. 2012-2015 yıllarında Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını, 2015-2018 yıllarında ise Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde doktora eğitimini tamamladı. 2014-2018 yıllarında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi GSF Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde görev yapmıştır. Bu sürede çok sayıda uluslararası proje ve festivallerde şan ve koro konserleri vermiştir. 2015 yılında İspanya'da "Songs in Europe" Europe Lifelong Learning Grundtvig AB projesine katılmıştır. 2019 yılından bu yana Dr. Öğretim Üyesi olarak atandığı Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi'nde görev yapmaktadır. E-mail: tokersevd@gmail.com ORCID: 0000-0003-0496-7852

Academia.edu: <https://independent.academia.edu/TokerSevda>

Kaynaklar

- Abdurashitova, E. (2021). Sociolinguistics gender discourse analysis in media. *Foreign Languages in Uzbekistan*, 4(39), 62-73. <https://doi.org/10.36078/1633678058>
- Arseven, T. (2023). Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun senaryosunda Âşık Veysel. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, Âşık Veysel Hatırasına Gelenek Ve Edebiyat Özel Sayısı, 61-74.
- Bars, M. (2023). Âşık Veysel'in âşık tarzı şiir geleneğini temsil gücü. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı, 146-167.
- Crowe, M. (2005). Discourse analysis: towards an understanding of its place in nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 51(1), 55-63.
- Demirel, S., ve Terzioğlu, A., M. (2023). Denizli türkülerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılabilirliğine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 59, 120-140.
- Deniz, S. (2021). Âşık Veysel'in şiirlerinde dil sapsmaları. *Farabi Felsefe ve Din Bilimleri Dergisi*, 2(2), 46-61.
- Elefant, C. (2009). Music therapy for individuals with rett syndrome. *International Journal on Disability and Human Development*, 8(4), 359-368.
- Erdal, G. (2014). Aşık Veysel in village institutions and his contributions to music education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 1449-1453.
- Erdal, K. (2023). A study on the Texts in the MEB textbooks of Âşık Veysel Şatıroğlu. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı, 48-60.
- Gao, X., Xin, J., Satô, T., Hansuebsai, A., Scalzo, M., Kajiwara, K., ... & Billger, M. (2007). Analysis of cross-cultural color emotion. *Color Research & Application*, 32(3), 223-229.
- Hannon, E., Soley, G., & Ullal, S. (2012). Familiarity overrides complexity in rhythm perception: a cross-cultural comparison of american and turkish listeners. *Journal of Experimental Psychology Human Perception & Performance*, 38(3), 543-548.
- Humairah, L. and Manaf, N. (2018). Ideology in public comments towards news about jakarta election in social media. *International Conferences on Educational, Social Sciences and Technology*. Padang, February 14th - 15th 2018.
- Jonauskaitė, D., Abu-Akel, A., Dael, N., Oberfeld, D., Abdel-Khalek, A., Al-Rasheed, A., ... & Möhr, C. (2020). Universal patterns in color-emotion associations are further shaped by linguistic and geographic proximity. *Psychological Science*, 31(10), 1245-1260.
- Locke, A. and Yarwood, G. (2016). Exploring the depths of gender, parenting and 'work': critical discursive psychology and the 'missing voices' of involved fatherhood. *Community Work & Family*, 20(1), 4-18.
- Lyu, S., Lin, N., & Chen, S. (2023). *Research on acoustic parameters of singing voice for singing speech intelligence*. Advanced Intelligent Technologies for Information and Communication. 131-141.
- Merrill J and Larrouy-Maestri P (2017) Vocal Features of Song and Speech: Insights from Schoenberg's Pierrot Lunaire. *Front. Psychol.* 8:1108.
- Mihelač, L. (2022). The role of songbooks in the preservation of children's folk songs in kindergarten. *Revija Za Elementarno Izobraževanje*, 15(3), 301-315.
- Niebudek-Bogusz, E., Sznurowska-Przygocka, B., Fiszer, M., Kotyło, P., Sinkiewicz, A., Modrzeska, M., ... & Sliwinska-Kowalska, M. (2008). The effectiveness of voice therapy for teachers with dysphonia. *Folia Phoniatrica Et Logopaedica*, 60(3), 134-141.
- Ömür, M. (2001). *Sesin peşinde (1. Baskı)*. Pan Yayınları. İstanbul.
- Özaydın, N ve Yiğit, N. (2016). Şan eğitimi alanlarda karşılaşılan şarkı sesi sorunları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(9), 185-199.
- Palmer, C. (1989). Mapping musical thought to musical performance. *Journal of Experimental Psychology Human Perception & Performance*, 15(2), 331-346.
- Palmer, C. and Holleran, S. (1994). Harmonic, melodic and frequency height Influences in the perception of multivoiced music. *Perception & Psychophysics*, 56(3), 301-312.
- Pfleiderer, M. (2011). Vocal pop pleasures: Theoretical, analytical and empirical approaches to voice and singing in popular music. *IASPM Journal*, 1(1), 1-16.
- Sak, R., Sak, İ., Şendil, Ç., ve Nas, E. (2021). Document analysis as a research method. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Sarı, M. (2023). Teacher and poet Osman Topcu who is Aşık Veysel's student. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, Âşık Veysel Hatırasına Gelenek Ve Edebiyat Özel Sayısı, 75-96.
- Sundberg, J. (1987). *The Science of the singing voice*. Northern Illinois University Press.
- Tekman, H. and Hortaçsu, N. (2002). Music and social identity: stylistic identification as a response to musical style. *International Journal of Psychology*, 37(5), 277-285.
- Thomas, G., Jong, F., Kooijman, P., Donders, A., & Cremers, C. (2006). Voice complaints, risk factors for voice problems and history of voice problems in relation to puberty in female student teachers. *Folia Phoniatrica Et Logopaedica*, 58(5), 305-322.
- Titze, I. R., & Verdolini Abbott, K. (2012). Vocology: The science and practice of voice habilitation. National Center for Voice and Speech.

- Varul, M. (2013). The sufi ethics and the spirits of consumerism. *Marketing Theory*, 13(4), 505-512.
- Wang T, Zhao Y, Yin M. Analysis and research on the influence of music on students' mental health under the background of deep learning. *Front Psychol*. 2022 Oct 12;13:998451. doi: 10.3389/fpsyg.2022.998451. PMID: 36312155; PMCID: PMC9605585.
- Yates, C., Justus, T., Atalay, N., Mert, N., & Trehub, S. (2016). Effects of musical training and culture on meter perception. *Psychology of Music*, 45(2), 231-245.

İnternet Kaynakları

- URL-1. https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%82%C5%9F%C4%B1k_Veyssel (E. T. 20.11.2023)
- URL-2. <http://www.sivas.gov.tr/asik-veysel> (E. T. 21.11.2023)

Musical expression-oriented analysis of the lyrics of Aşık Veysel folk songs in the context of voice education

Abstract

Aşık Veysel is one of the most important representatives of Turkish folk music. His folk songs have universal features both musically and textually. This study aims to analyze the textual structure of 6 folk songs of Aşık Veysel in terms of expression and values. At the same time, it is discussed how folk songs can be used to develop musical expression in the context of voice education. The aim of the research is to analyze Aşık Veysel's folk songs in terms of vocal education and to reveal their musical expression features. The research is important in terms of analyzing the dimensions of Aşık Veysel's folk songs in terms of discourse (text) analysis, musical expression and vocal education. In the research, information about Aşık Veysel's life, art and general characteristics of his folk songs were given. In addition, the socio-cultural and educational dimensions of the association of Aşık Veysel folk songs with musical expression have also been tried to be addressed by mentioning the research topics in other disciplines. The examined folk songs were transferred to Maxqda24 qualitative data analysis software, the expressions in the lyrics were coded and the musical expressions were colored and indicated with the document portrait tool. Conclusions about how these expressions should be handled in voice education were written and suggestions were developed. As a result of the research, it was seen that Aşık Veysel's folk songs mostly include expressions of emotions such as love, love, tolerance, loyalty, search, and admiration. The research suggests that Aşık Veysel folk songs should be studied more in the field of vocal education.

Keywords: Aşık Veysel, music, musical expression, voice training, Turkish folk song

